

NÁLEŽITOSTI ZNALECKÉHO POSUDKU

(PRO ZNALCE)

Znalecký posudek se skládá z Titulního listu, Nálezu, Posudku, Znalecké doložky, případně Příloh a případně Doplňku. Základní popis jednotlivých částí je uveden níže:

- a) Titulní list:** upraveno v § 13, odst. 1 vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „vyhláška č. 37/1967“) „*vymezí ve svém opatření jeho úkol, podle okolností případu též formou otázek tak, aby se znalec zabýval jen takovými skutečnostmi, k jejichž posouzení je třeba jeho odborných znalostí*“. Titulní list může mít i více než 1 stranu a obsahuje minimálně tyto údaje:
- Jméno a adresu zadavatele, objednatele, znaleckého posudku, včetně IČO.
  - Jméno a adresu zpracovatele znaleckého posudku tj. znalce resp. znaleckého ústavu a znalecké oprávnění zpracovatele.
  - Číslo znaleckého posudku, které odpovídá evidenci ve znaleckém deníku zpracovatele. Jedná-li se o doplněk již dříve vypracovaného znaleckého posudku, musí být v Titulním listě uvedeno, že se jedná o doplněk znaleckého posudku a musí zde být uvedeno číslo znaleckého posudku, ke kterému byl doplněk zpracován, a datum jeho vypracování. Číslo, pod kterým je zapsán ve znaleckém deníku samotný doplněk, uvede znalec ve Znalecké doložce. Číslo znaleckého posudku má následující strukturu: pořadové číslo znaleckého posudku od začátku znalecké činnosti/pořadové číslo znaleckého posudku v aktuálním roce/ aktuální rok. Např.: číslo 89/5/2016 udává, že znalec zpracovává svůj celkově 89. znalecký posudek a pátý v roce 2016.
  - Účel znaleckého posudku. Tato položka musí být znalci sdělena zadavatelem v rámci zadání (např. výzvou, zadávací dokumentací, objednávkou, smlouvou apod.). Na základě účelu, pro jaký bude znalecký posudek využit, znalec dimenzuje hloubku analýzy, použité metody apod. Se znaleckým úkolem by měly být spojeny i konkrétně formulované otázky zadavatele.
  - Počet stran znaleckého posudku a počet stran příloh, aby se zamezilo neoprávněné manipulaci se stranami znaleckého posudku.
  - Počet vyhotovení znaleckého posudku, v kolika vyhotoveních a komu bude předán.
  - Požadavek na archivaci vyhotovení u znalce. Znalec by měl vždy archivovat jeden originál znaleckého posudku minimálně pět let.
  - Datum vypracování znaleckého posudku. Tato informace je důležitá, protože stanovuje termín pro vznik odpovědnosti znalce. Očekává se proto, že znalec vloží do znaleckého posudku všechny relevantní informace, které mohl nabýt ke dni vypracování znaleckého posudku.
- b) Nález:** upraveno v § 13, odst. 2 vyhlášky č. 37/1967 , „*popis zkoumaného materiálu, popř. jevů, souhrn skutečností, k nimž znalec při zpracování posudku přihlížel (Nález)*“. Nález tedy zahrnuje především:
- Úplný a vyčerpávající výčet podkladových materiálů. Znalec musí uvést všechny dokumenty, listiny, odborné texty, učebnice, modely a další podklady, které při zpracování znaleckého posudku použil. Např. právní předpisy, účetní závěrky, materiály poskytnuté objednatelem, katalogy a ceníky apod. Znalci může být určitá část podkladů poskytnuta objednatelem, část si v případě potřeby musí opatřit sám. Všechny zdroje musí být jednoznačně identifikovatelné. To znamená, že musí být uváděny v souladu citační normou ČSN ISO 690. Nález musí obsahovat všechny skutečnosti, z nichž znalec při vypracování znaleckého posudku vychází. Nelze některý podklad nebo jeho část vynechat třeba jen proto, že znalci z nějakého důvodu nevyhovuje (nestrannost znalce).
  - Vlastnické a evidenční údaje. Jen u specifických znaleckých posudků. Jde např. o identifikaci podílů ve firmě, ověření totožnosti posuzované osoby, vymezení emise cenných papírů apod.
  - Došlo-li k místnímu šetření, je znalec povinen uvést tuto informaci ve znaleckém posudku s uvedením data, kdy bylo místní šetření provedeno a s uvedením úplných údajů a

vyčerpávajícím výčtem podkladových materiálů s jejich jednoznačnou identifikací zjištěných na místě šetření přímo v části „Nález“ znaleckém posudku nebo uvést tento Zápis z místního šetření v příloze znaleckého posudku.

- d. Seznam zkratk a nejlépe také vysvětlení cizích pojmů, je-li to vzhledem k obsahu posudku a cílovým čtenářům relevantní.

c) Posudek: upraveno v § 13, odst. 2 vyhlášky č. 37/1967: „*výčet otázek, na které má znalec odpovědět, s odpověďmi na tyto otázky (Posudek)*“. Část znaleckého posudku Posudek tedy zahrnuje:

- a. Výsledky šetření. Tj. postup výpočtu, samotný výpočet apod. Dílčí výsledky by měly být vhodně sumarizovány a interpretovány.
- b. Popis metodiky. Je zcela zásadní, aby znalec přesně a co nejkonkrétněji vytyčil, jakou metodu zkoumání použil a svůj postup si obhájil. Např. proč používá ocenění tržní cenou získanou z oficiálního ceníku nabídnutého dodavatelem konkrétnímu odběrateli a nikoli metodu srovnání již realizovaných tržních transakcí na jiných trzích v poslední době. Zadavatel by měl být stále informován a vědět, co, proč a jak znalec analyzuje.
- c. Metody využití v posudku musí být standardními metodami, opřeny o relevantní odbornou literaturu, nebo znalec musí zadavatele detailně seznámit s novou specifickou metodou vymyšlenou znalcem pro konkrétní případ. Např. pokud znalec přijde s vlastním výpočtovým vzorcem, musí jeho konstrukci vysvětlit a obhájit. Znalec by měl taktéž diskutovat, proč nepoužil jinou relevantní metodu, která se pro řešení nabízela. I standardní obecně užívané metody mohou být v konkrétním případě nepoužitelné nebo jejich závěry mohou být irelevantní. Vytyčení použitých metod je důležité pro zpětnou přezkoumatelnost znaleckého posudku. To znamená, že znalecký posudek musí být použitelný při soudním řízení a při dokazování kontrolními orgány.
- d. Ve znaleckém posudku, pokud je to relevantní, by měly být uváděny i grafy či obrazové a jiné materiály (fotografie, videa apod.). Je-li to pro postupné šetření důležité, jsou takové materiály umístěné v Posudku, mají-li povahu spíše doplňující, uvádí se do Příloh s odkazem na přílohu v textu posudku.
- e. Klíčovou částí Posudku je uvedení otázek, které má znalec zodpovědět, a odůvodněné odpovědi na ně. Zpracovatel znaleckého posudku by měl při zodpovězení otázek zadavatele vycházet výhradně z poznatků, které jsou součástí znaleckého posudku, a které jsou uvedeny v části Nález. Všechny informace, relevantní pro přezkoumatelnost znaleckého posudku, musí být v posudku uvedeny.

d) Znalecká doložka: upraveno v § 13, odst. 4 vyhlášky č. 37/1967: „*Na poslední straně písemného posudku připojí znalec znaleckou doložku, která obsahuje označení v seznamu, v němž je znalec zapsán, označení oboru, v němž je oprávněn podávat posudky, a číslo položky, pod kterou je úkon zapsán ve znaleckém deníku.*“

- a. Znalecká doložka je nedílnou součástí znaleckého posudku a je na jeho poslední stránce, tedy před eventuálními přílohami.
- b. Zcela zásadní je soulad oboru, pro který je zpracovatel jmenovaný znalcem a znaleckého úkolu. Např. znalec v oboru ekonomika nesmí oceňovat podnik, znalec v oboru zbraně a střelivo by se neměl vyjadřovat k ekonomickým aspektům, třeba k ceně.
- c. Součástí znalecké doložky je také číslo doplňku ke znaleckému posudku – viz odst. a), písm. c. v této kapitole.
- d. Pod znaleckou doložku znalec připojí otisk znalecké pečeti, datum a svůj podpis.
- e. Znalecká pečeť se používá pouze a výhradně na znalecké doložce a na šňůře, kterou je posudek sešit.
- f. Použití znalecké pečeti jinde, např. na vyúčtování, korespondenci znalce apod. je neoprávněné, může být soudem považováno za formální vadu a může vést ke zpochybnování kvality znalce i vypovídací hodnoty znaleckého posudku.

e) Poučení dle § 106 zákona č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (TŘ) a Prohlášení znalce ve smyslu § 110a TŘ a § 127a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Pro eventualitu budoucího využití znaleckého posudku v soudním řízení je nezbytné, aby měl znalecký posudek váhu nikoli pouhého listinného důkazu, nlehdě na připojenou znaleckou doložku, ale aby byl v důkazním řízení na úrovni znaleckého posudku vyžadáného orgánem státní moci. Z tohoto důvodu musí znalec ke znalecké doložce připojit formulaci poučení ve smyslu ustanovení § 106 trestního řádu a doložku ve smyslu ustanovení § 110a trestního řádu a § 127a občanského soudního řádu v tomto znění: „*Tento znalecký posudek jsem podal ve smyslu ustanovení § 110a trestního řádu, jako by se jednalo o znalecký posudek vyžadáý soudem. Jsem si plně vědom významu znaleckého posudku z hlediska obecného zájmu a následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, zejména pak následků trestného činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku dle § 346 trestního zákoníku.*“

f) Přílohy

- a. Povinnou přílohou znaleckého posudku je kopie objednávky znaleckého posudku zadavatele/objednavatele (smlouva o dílo).
- b. Ostatní přílohy jsou volitelnou součástí znaleckého posudku (např. tabulky, výpočty, výstupy ze simulačních či statistických programů, počítačový kód, nově nabyté listiny, zápisy z místních šetření, katalogy, ceníky, mapy a další).
- c. Přílohy musí být očíslované s vhodnými odkazy na text.

g) Doplněk (Doplnění) znaleckého posudku

- a. V případě nejasností či nových skutečností může zadavatel zadat znalci vypracování doplňku (doplnění) znaleckého posudku. Zpracovatelem příslušným pro doplnění posudku je znalec či znalecký ústav, který vypracoval původní znalecký posudek.
- b. V případě zpracování doplňku (doplnění) posudku nejde o nový znalecký posudek a jeho označení je totožné s původním znaleckým posudkem. Jde zejména o číslo, pod kterým je znalecký posudek zapsán ve znaleckém deníku zpracovatele, avšak na titulní straně je označen „Znalecký posudek – Doplněk (Doplnění) č. X“.
- c. Při aktualizaci znaleckého posudku na základě nových v čase nabytých informací je na místě zvážit, zda jde o změny spíše okrajové, doplnění je pak v pořádku, nebo zda se jedná o změny zásadně ovlivňující účel a obsah zpracovaného znaleckého posudku, a pak je nutné nechat vypracovat posudek nový.